

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ТА ІННОВАЦІЙНОЇ
ОСВІТИ
Кафедра адміністративно-правових дисциплін та публічного управління

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
РЕФОРМУВАННЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ВЛАДИ

Назва освітньо-професійної програми	Публічне управління та адміністрування
Рівень вищої освіти	третій (PhD)
Галузь знань	28 «Публічне управління та адміністрування»
Спеціальність	281 «Публічне управління та адміністрування»
Вид навчальної дисципліни	обов'язкова
Мова викладання	Українська
Рік навчання	перший

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
протокол від 30.08.2024 № 17

СХВАЛЕНО

Вченою радою Навчально-
наукового інституту права та
інноваційної освіти
протокол від 16.08.2024 № 12

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Публічне управління та адміністрування»

_____

(підпис)

Сергій ШЕВЧЕНКО

(ім'я та прізвище)

Розглянуто на засіданні кафедри управління та адміністрування протокол від 04.06.2024 № 19, протокол від 22.08.2024 № 22, на засіданні кафедри адміністративно-правових дисциплін та публічного управління Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти протокол від 02.09.2024 № 1.

Реформування місцевого самоврядування та децентралізація влади // Робоча програма навчальної дисципліни. – Дніпро: Дніпровський державний університет внутрішніх справ, 2024 рік. – 17 с.

РОЗРОБНИК/РОЗРОБНИКИ:

1. Доцент кафедри управління та адміністрування Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти Дніпровського державного університету внутрішніх справ, доктор філософії з галузі знань публічне управління та адміністрування Мазур Олександр Григорович.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1. Ректор КЗВО «Дніпровська академія неперервної освіти», доктор наук з державного управління, професор, Заслужений працівник освіти України, Сиченко Віктор Володимирович;
2. Директор департаменту соціального захисту населення Дніпропетровської обласної державної адміністрації, доктор наук з державного управління, Заслужений економіст України, Кришень Олена Вікторівна.

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни
(додаток 1 до Робочої програми навчальної дисципліни)**

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів ЄКТС		3
Загальна кількість годин		90
Рік підготовки		1
Семестр		1
Лекції		4
Семінарські		4
Практичні		4
Самостійна робота		78
Індивідуальні завдання (курсова робота)		
Підсумковий семестровий контроль		екзамен

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Реформування місцевого самоврядування та децентралізація влади» є формування у здобувачів вищої освіти системи спеціальних знань щодо реформування та проведення структурно-організаційних, адміністративно-розпорядчих змін в організації місцевого самоврядування, децентралізації влади, особливостей їх реалізації в умовах реформ; набуття компетентностей обрання і застосування інструментів, технологій, методик визначення пріоритетних напрямів змін в сучасних умовах.

Інтегральна компетентність – здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у галузі «Публічне управління та адміністрування», застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, виконувати власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Здатність до розв'язання комплексних проблем в галузі публічного управління та адміністрування під час професійної або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики.

Загальні компетентності:

ЗК1 – Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5 – Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК8 – Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Спеціальні компетентності:

СК2 – Здатність ідентифікувати проблеми в сфері публічного управління та приймати стратегічні рішення.

СК8 – Здатність розробляти науково обгрунтовані пропозиції, рекомендації та програмні документи щодо забезпечення результативності та ефективності функціонування системи публічного управління та адміністрування, її модернізації з метою досягнення цілей розвитку суспільства, держави, територіального утворення чи іншого суб'єкта громадянського суспільства.

Пререквізити: «Концептуальні засади публічного управління та адміністрування», «Публічна служба».

Постреквізити: «Реалізація цілей сталого розвитку територій», «Правові аспекти публічного управління», «Публічна служба особливого призначення».

Здобувачі вищої освіти повинні продемонструвати такі **результати навчання:**

ПРН3 – Набути здатності вирізняти стратегічні пріоритети управління суспільством, державою, територіальними утвореннями тощо з урахуванням загальноцивілізаційних цінностей, трендів розвитку і світового досвіду. Розробляти та реалізовувати заходи щодо адаптації та впровадження кращих вітчизняних та зарубіжних практик діяльності органів публічного управління та інших організацій публічної сфери. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання конкретних проблем публічного управління та адміністрування.

ПРН7 – Розуміти теорію і методологію сталого розвитку, системного та інституціонального аналізу при дослідженні публічно-управлінських відносин, інститутів публічного управління та адміністрування, їх об'єктів, процесів розвитку суспільних систем.

ПРН10 – Моніторити та аналізувати найновіші досягнення у сфері публічного управління та адміністрування та інших дотичних сферах, імплементувати сучасні наукові досягнення в практику публічного управління та адміністрування, конструктивно вирішувати існуючі та виявлені проблеми. Визначати перспективні напрями розвитку, приймати стратегічні рішення та особисто їх впроваджувати, мотивувати колектив, підлеглих і колег до досягнення спільної мети.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. ПРИНЦИПИ ТА ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Еволюція соціального управління (інтерес – публічність – публічна особа – загальногромадський інтерес (екологія) – партнерство – влада – громада – бізнес – соціальна відповідальність – публічна послуга – публічне врядування – публічна адміністрація – публічний менеджмент – розвиток громади в умовах

обмежень). Принципи публічності. Цінності демократії та ринкові відносини. Організація суспільного, публічного, муніципального сектору економіки. Суспільні та приватні блага. Держава, апарат державного управління, правова держава. Принцип, метод та режим законності. Врядування, публічне врядування та його структура. Публічний менеджмент та його інструменти. Концепція «доброго» та «приятного» врядування. Принципи врядування на основі сталого розвитку (ООН). Влада, державна влада, державний механізм. Адміністрація, публічна адміністрація, публічні функції. Публічні послуги. Підходи до визначення місцевого самоврядування.

ТЕМА 2. ОСНОВНІ СИСТЕМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Сучасна структура місцевого самоврядування. Традиція добросусідства. Інститути добровільного неприбуткового сектору та «контрактна» культура. Благодійницькі інститути. Інститути громадянського суспільства. Європейські стандарти організації публічної адміністрації. Ознаки організації виконавчої та самоврядної влади у зарубіжних країнах. Європейська хартія місцевого самоврядування та Всесвітня Декларація місцевого самоврядування. Дискреційність влади. Правова та організаційна автономія органу місцевого самоврядування. Декларація регіоналізму в Європі. Система захисту права на отримання публічної послуги в європейських країнах – адміністративні трибунали та локальні акти.

Основні системи місцевого самоврядування: континентальна, англосаксонська, іберійська, змішана, радянська. Взаємодія органів виконавчої влади та місцевого самоврядування в країнах ЄС: принципи, рівні, сфери відповідальності. Особливості виборчих процесів та виборів до муніципальних рад в країнах ЄС.

ТЕМА 3. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ПРИНЦИПИ ТА ОСОБЛИВОСТІ РЕФОРМУВАННЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ СИСТЕМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ. ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ВЛАДИ.

Принципи та нормативно-правове забезпечення здійснення адміністративно-територіальної реформи. Стратегія реформування державної служби в Україні. Пріоритетні напрями розвитку інституту публічної служби в Україні. Предмет регулювання базового закону про службу в органах місцевого самоврядування. Служба територіальним колективам та спільнотам. Нормативно-правове забезпечення становлення інституту публічної служби. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2030».

Сучасна структура місцевого самоврядування в Україні. Органи самоорганізації населення. Місцеві референдуми. Причини здійснення адміністративно-територіальної реформи в Україні. Еволюція поглядів на адміністративно-територіальну реформу в Україні: наукові погляди та експертні думки. Передумови-ресурси саморозвитку територій. Децентралізація та деконцентрація владних повноважень. Супутні реформи. Функціонування органів місцевого самоврядування в умовах воєнного стану та тимчасової окупації.

ТЕМА 4. МОДЕЛІ РЕФОРМУВАННЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

Моделі реорганізації системи публічної служби в місцевому самоврядуванні. Принципи організації та проходження служби в органах місцевого самоврядування в зарубіжних країнах. Державна система контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування. Взаємодія органів місцевого самоврядування з органами самоорганізації населення.

Публічне право Німеччини. Джерела адміністративного права. Юридичні особи публічного права. Корпорації публічного права. Майнові організації публічного права. Публічна служба та комунітарна служба. Німецькі моделі місцевого самоврядування. Комунітарне право Франції. Реформа місцевого самоврядування у Польщі. Досвід реалізації місцевого самоврядування в скандинавських країнах.

ТЕМА 5. МОДЕЛІ РЕФОРМУВАННЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЗА НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

Концепція Р. Безсмертного (2003). Моделі реформування адміністративно-територіального устрою в Україні: поєднання реформ базового та регіонального рівнів; «Київська модель» організації влади; запровадження регіонального, районного та базового рівнів адміністративно-територіального устрою та утворення нової адміністративно-територіальної одиниці – департаменту; запровадження базового та регіонального рівнів адміністративно-територіального устрою, утворення виконавчих органів в обласних та районних радах, ліквідація РДА, утворення департаментів як структурних підрозділів ОДА; трирівнева модель адміністративно-територіального устрою, перетворення обласних державних адміністрацій на префектури, ліквідація районних державних адміністрацій, утворення виконавчих органів обласних та районних рад, утворення управ.

4. СТРУКТУРА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теми та план лекційних занять

Назва теми лекційного заняття	План лекційного заняття	Кількість годин
Тема № 2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сучасна структура місцевого самоврядування. 2. Традиція добросусідства. 3. Інститути добровільного неприбуткового сектору та «контрактна» культура. 4. Благодійницькі інститути. Інститути громадянського суспільства. 5. Європейські стандарти організації публічної адміністрації. 6. Ознаки організації виконавчої та самоврядної влади у зарубіжних країнах. 7. Європейська хартія місцевого самоврядування та 	1

	<p>Всесвітня Декларація місцевого самоврядування.</p> <p>8. Дискреційність влади.</p> <p>9. Правова та організаційна автономія органу місцевого самоврядування.</p> <p>10. Декларація регіоналізму в Європі.</p> <p>11. Система захисту права на отримання публічної послуги в європейських країнах – адміністративні трибунали та локальні акти.</p> <p>12. Основні системи місцевого самоврядування: континентальна, англосаксонська, іберійська, змішана, радянська.</p> <p>13. Взаємодія органів виконавчої влади та місцевого самоврядування в країнах ЄС: принципи, рівні, сфери відповідальності.</p> <p>14. Особливості виборчих процесів та виборів до муніципальних рад в країнах ЄС.</p>	
Тема № 3	<p>1. Принципи та нормативно-правове забезпечення здійснення адміністративно-територіальної реформи.</p> <p>2. Стратегія реформування державної служби в Україні.</p> <p>3. Пріоритетні напрями розвитку інституту публічної служби в Україні.</p> <p>4. Предмет регулювання базового закону про службу в органах місцевого самоврядування.</p> <p>5. Служба територіальним колективам та спільнотам.</p> <p>6. Нормативно-правове забезпечення становлення інституту публічної служби. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2030».</p> <p>7. Сучасна структура місцевого самоврядування в Україні.</p> <p>8. Органи самоорганізації населення.</p> <p>9. Місцеві референдуми.</p> <p>10. Причини здійснення адміністративно-територіальної реформи в Україні.</p> <p>11. Еволюція поглядів на адміністративно-територіальну реформу в Україні: наукові погляди та експертні думки.</p> <p>12. Передумови-ресурси саморозвитку територій.</p> <p>13. Децентралізація та деконцентрація владних повноважень.</p> <p>14. Супутні реформи.</p> <p>15. Функціонування органів місцевого самоврядування в умовах воєнного стану та тимчасової окупації.</p>	1

Теми семінарських і практичних занять

Назва теми семінарського або практичного заняття	Кількість годин
Тема № 2. Основні системи місцевого самоврядування	2
Тема № 3. Правове забезпечення, принципи та особливості реформування вітчизняної системи місцевого самоврядування. Децентралізація влади.	2

--	--

Теми для самостійної роботи

Назва теми семінарського або практичного заняття	Кількість годин
Тема № 1. Принципи та підходи до організації місцевого самоврядування	22
Тема № 4. Моделі реформування місцевого самоврядування в зарубіжних країнах	22
Тема № 5. Моделі реформування місцевого самоврядування за незалежності України	22

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ТА ЗАВДАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

1. Еволюція соціального управління (інтерес – публічність – публічна особа – загальногромадський інтерес (екологія) – партнерство – влада – громада – бізнес – соціальна відповідальність – публічна послуга – публічне врядування – публічна адміністрація – публічний менеджмент – розвиток громади в умовах обмежень).
2. Принципи публічності.
3. Цінності демократії та ринкові відносини.
4. Організація суспільного, публічного, муніципального сектору економіки.
5. Суспільні та приватні блага.
6. Держава, апарат державного управління, правова держава.
7. Принцип, метод та режим законності.
8. Врядування, публічне врядування та його структура.
9. Публічний менеджмент та його інструменти.
10. Концепція «доброго» та «приятного» врядування.
11. Принципи врядування на основі сталого розвитку (ООН).
12. Влада, державна влада, державний механізм.
13. Адміністрація, публічна адміністрація, публічні функції.
14. Публічні послуги.
15. Підходи до визначення місцевого самоврядування.
16. Сучасна структура місцевого самоврядування.
17. Традиція добросусідства.
18. Інститути добровільного неприбуткового сектору та «контрактна» культура.
19. Благодійницькі інститути. Інститути громадянського суспільства.
20. Європейські стандарти організації публічної адміністрації.
21. Ознаки організації виконавчої та самоврядної влади у зарубіжних країнах.
22. Європейська хартія місцевого самоврядування та Всесвітня Декларація місцевого самоврядування.
23. Дискреційність влади.
24. Правова та організаційна автономія органу місцевого самоврядування.
25. Декларація регіоналізму в Європі.
26. Система захисту права на отримання публічної послуги в європейських країнах – адміністративні трибунали та локальні акти.
27. Основні системи місцевого самоврядування: континентальна, англосаксонська, іберійська, змішана, радянська.
28. Взаємодія органів виконавчої влади та місцевого самоврядування в країнах ЄС: принципи, рівні, сфери відповідальності.

29. Особливості виборчих процесів та виборів до муніципальних рад в країнах ЄС.
30. Принципи та нормативно-правове забезпечення здійснення адміністративно-територіальної реформи.
31. Стратегія реформування державної служби в Україні.
32. Пріоритетні напрями розвитку інституту публічної служби в Україні.
33. Предмет регулювання базового закону про службу в органах місцевого самоврядування.
34. Служба територіальним колективам та спільнотам.
35. Нормативно-правове забезпечення становлення інституту публічної служби.
- Стратегія сталого розвитку «Україна – 2030».
36. Сучасна структура місцевого самоврядування в Україні.
37. Органи самоорганізації населення.
38. Місцеві референдуми.
39. Причини здійснення адміністративно-територіальної реформи в Україні.
40. Еволюція поглядів на адміністративно-територіальну реформу в Україні: наукові погляди та експертні думки.
41. Передумови-ресурси саморозвитку територій.
42. Децентралізація та деконцентрація владних повноважень.
43. Супутні реформи.
44. Функціонування органів місцевого самоврядування в умовах воєнного стану та тимчасової окупації.
45. Моделі реорганізації системи публічної служби в місцевому самоврядуванні.
46. Принципи організації та проходження служби в органах місцевого самоврядування в зарубіжних країнах.
47. Державна система контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування.
48. Взаємодія органів місцевого самоврядування з органами самоорганізації населення.
49. Публічне право Німеччини.
50. Джерела адміністративного права.
51. Юридичні особи публічного права.
52. Корпорації публічного права.
53. Майнові організації публічного права.
54. Публічна служба та комунітарна служба.
55. Німецькі моделі місцевого самоврядування.
56. Комунітарне право Франції.
57. Реформа місцевого самоврядування у Польщі.
58. Досвід реалізації місцевого самоврядування в скандинавських країнах.
59. Концепція Р. Безсмертного (2003).
60. Моделі реформування адміністративно-територіального устрою в Україні.

6. КРИТЕРІЇ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

ДЛЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ		
Поточний контроль (ПК)		Підсумковий контроль
Аудиторна робота	Самостійна робота/ Індивідуальна робота	Залік (З) / ЕКЗАМЕН (Е)
≤ 40	≤ 10	
≤ 50		≤ 50
Підсумкова оцінка у випадку заліку (П) = ПК + З ≤ 100		
Підсумкова оцінка у випадку складання екзамену (П) = ПК + Е ≤ 100		

ДЛЯ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ		
Поточний контроль (ПК)		Підсумковий контроль
Аудиторна робота	Самостійна робота/ Індивідуальна робота	Залік (З) / ЕКЗАМЕН (Е)
≤ 20	≤ 30	
≤ 50		≤ 50
Підсумкова оцінка у випадку заліку (П) = ПК + З ≤ 100		
Підсумкова оцінка у випадку складання екзамену (П) = ПК + Е ≤ 100		

**Критерії оцінювання аудиторної роботи здобувачів вищої освіти
(денна та заочна форми навчання)**

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
5	Високий рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані в повному обсязі. Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтуються на глибокому знанні чинного законодавства, теорії, історії та практики публічного управління
4	Добрий рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом заняття навчальні завдання виконані в повному обсязі з неістотними вадами. Під час заняття продемонстрована ініціативність. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтуються на знанні чинного законодавства, теорії, історії та практики публічного управління
3	Достатній рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні; практичні навички та вміння мають поверхневий характер, потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані, деякі види завдань виконані з помилками
2	Недостатній рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру; практичні навички та вміння сформовані недостатньо; більшість навчальних завдань, передбачених планом заняття, виконані, деякі види завдань містять істотні помилки, які потребують подальшого усунення
1	Мінімальний рівень компетентностей. Здобувач не готовий до заняття, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, невпевнено відтворює терміни й поняття, що розглядалися під час заняття, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань.
0	Незадовільний рівень компетентностей. Відсутність на занятті

Для навчальної дисципліни «Реформування місцевого самоврядування та децентралізація влади» засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають: стандартизовані тести, наскрізні/командні проекти, аналітичні

звіти, реферати, есе, розрахункові/розрахунково-графічні роботи, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, студентські презентації та виступи на наукових заходах, інші види індивідуальних та групових завдань.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Загальна оцінка за самостійну роботу складається із кількості правильних відповідей, наданих на тестові завдання чи за запитання в усному (письмовому) опитуванні. Тестування містить 10 запитань для денної форми навчання (1 правильна відповідь = 1 бал).

Критерії оцінювання індивідуальної роботи

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
9 – 10	Індивідуальне завдання виконане у повному обсязі, питання розкриті ґрунтовно з використанням не тільки обов'язкової, а й додаткової літератури
7 – 8	Індивідуальне завдання виконане у повному обсязі, однак допущені деякі неточності. Обов'язкова література опрацьована не в повному обсязі
4 – 7	Індивідуальне завдання виконане не у повному обсязі, допущені змістові помилки. Обсяг обов'язкової літератури використаний частково
1 – 3	Індивідуальне завдання виконане не у повному обсязі, сформульовані неґрунтовні висновки, допущені змістові помилки, що вплинули на загальне розуміння проблеми. Обов'язкова література не опрацьована
0	Індивідуальне завдання не виконане.

Загальна оцінка за індивідуальну роботу (за одне з перелічених завдань: підготовка рефератів, есе, виконання розрахункових, графічних робіт, оформлення звітів, аналіз практичних ситуацій, підготовка реферативних матеріалів із фахових публікацій, власні дослідження до конференцій, участь в олімпіадах тощо) складається із цілісності, систематичності, логічної послідовності викладу матеріалу (2 бали), повноти розкриття питання (2 бали), уміння формулювати власне ставлення до проблеми, робити аргументовані висновки (2 бали), уміння опрацьовувати сучасні наукові інформаційні джерела (2 бали), правильності оформлення роботи (2 бали).

За додаткову індивідуальну роботу, яка сприяє поглибленому вивченню навчальної дисципліни нараховувати заохочувальні бали (підготовка конкурсної роботи, публікація статті, тез доповідей на конференціях, круглих столах, наукових семінарах, участь в олімпіадах, вікторинах тощо; творчі та спортивні здобутки). При нарахуванні заохочувальних балів загальна сума балів за індивідуальну роботу не повинна перевищувати максимально допустиму.

Оцінювання компетентності здобувача вищої освіти під час підсумкового контролю здійснюється шляхом встановлення відповідного рівня знань за кожне питання. Виставляючи рівень компетентності, науково-педагогічний працівник має його обґрунтувати, керуючись логікою та існуючими критеріями.

Критерії оцінювання підсумкового контролю (залік/екзамен)

1. Виконання теоретичної частини завдання – max 25 балів

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
21 – 25	Теоретичне питання розкрито повно та ґрунтовно, з використанням не тільки обов'язкової, а й додаткової літератури
16 – 20	Теоретичне питання в цілому розкрито, однак допущені деякі неточності. Обов'язкова література опрацьована не в повному обсязі
10 – 14	Сутність питання визначено правильно, але розкрито неповністю, допущені деякі помилки. Обсяг обов'язкової літератури використаний частково
7 – 9	Сутність питання визначено правильно, але розкрито частково, допущені суттєві помилки в термінології, без впливу на загальне розуміння питання. Опрацьовано лише 2 – 3 джерела обов'язкової літератури
3 – 6	Сутність питання розкрито недостатньо, поверхово, не розкрито більшість його окремих положень, допущені грубі помилки, що вплинули на загальне розуміння проблеми. Обов'язкова література не опрацьована
0 – 2	Сутність питання не розкрито взагалі. Поверхово розкрито лише окремі положення питання. Допущені суттєві помилки, що значно вплинуло на загальне розуміння проблеми

2. Виконання практичної частини завдання – max 25 балів

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
21 – 25	Практичне питання вирішено повністю. Зроблено достатньо повний
16 – 20	Практичне питання в цілому розкрито, однак допущені деякі неточності. Поверхово зроблений висновок
10 – 14	Практичне питання вирішено правильно, але розкрито неповністю. Допущені незначні помилки. Висновок зроблений частково
5 – 9	Практичне питання вирішено правильно, але розкрито частково, допущені суттєві помилки в термінології, без впливу на загальне розуміння питання. Висновок не сформульовано
1 – 4	Практичне питання розкрито недостатньо, поверхово, не визначено більшість його окремих положень, допущені грубі помилки, що вплинули на загальне розуміння проблеми. Висновок не зроблено
0	Практичне питання не розв'язане

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
	Залік	Екзамен/ диференційований залік	Оцінка	Пояснення
90-100	зараховано	Відмінно	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані в повному обсязі.
83-89		Добре	B	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний в повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання більшості з них

				оцінена кількістю балів, близько до максимальної.
75-82			С	«Добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком; в основному сформовані практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальною кількістю балів, деякі види завдань виконані з помилками.
68-74		Задовільно	Д	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю; але прогалини не носять істотного характеру; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; більшість передбачених РПНД навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки.
60-67			Е	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовано деякі практичні навички роботи; частина передбачених РПНД навчальних завдань не виконані або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35-59	не зараховано	Не задовільно	FX	«Умовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовані необхідні практичні навички роботи; більшість навчальних завдань не виконано або якість їх виконання оцінено кількістю балів, близько до мінімальної; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання).
1-34			Ф	«Безумовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу не засвоєний; не сформовані необхідні практичні навички роботи; всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки або не виконані взагалі; додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не призведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧЕНО НАВЧАЛЬНОЮ ДИСЦИПЛІНОЮ

Для успішного освоєння дисципліни слухачами необхідна наявність ноутбука, проектора, доступ до мережі Інтернет, фліпчарт, кольорові фломастери.

8. ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (рекомендовані джерела інформації)

Основні нормативні акти:

- акти міжнародного права:

1. Європейська хартія місцевого самоврядування. Рада Європи; Хартія, Міжнародний документ від 15.10.1985. URL : <https://cutt.ly/afxYwNn> (дата звернення: 01.07.2024);

2. Європейська хартія рівності жінок і чоловіків у житті місцевих громад. URL : https://www.auc.org.ua/sites/default/files/hartiya_ukr.pdf (дата звернення: 01.07.2024);

3. Європейська хартія щодо участі молоді у суспільно-політичному житті на місцевому і регіональному рівнях. URL : http://pzos.ucoz.ua/images/khartija_uchasti_molodi.pdf (дата звернення: 01.07.2024);

4. Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : Закон України від 16 вер. 2014 р. № 1678-VII. URL : <https://cutt.ly/CfxT13N> (дата звернення: 01.07.2024).

- закони:

1. Конституція України : закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. URL : <https://cutt.ly/3fQqGJG> (дата звернення: 01.07.2024);

2. Про адміністративні послуги: закон України від від 06 вер. 2012 р. № 5203-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17> (дата звернення: 01.07.2024);

3. Про державно-приватне партнерство : Закон України від 01 лип. 2010 р. № 2404-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17> (дата звернення: 01.07.2024);

4. Про добровільне об'єднання територіальних громад : закон України від 05 лют. 2015 р. № 157-VIII. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/157> (дата звернення: 01.07.2024);

5. Про запобігання корупції : закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1700-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> (дата звернення: 01.07.2024);

6. Про засади державної регіональної політики : Закон України від 05 лют. 2015 р. № 156-VIII. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/156> (дата звернення: 01.07.2024);

7. Про місцеве самоврядування в Україні. *Офіційний вебпортал парламенту України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр#Text> (дата звернення: 01.07.2024);

8. Про службу в органах місцевого самоврядування : Закон України. *Офіційний вебпортал парламенту України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3077-20#Text> (дата звернення: 01.07.2024).

- підзаконні акти:

1. Концепція розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади: розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 лют. 2006 р. № 90-р. URL : <https://www.kmu.gov.ua/npras/29277890> (дата звернення: 01.07.2024);

2. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021 – 2027 роки : постанова Кабінету Міністрів України від 05 сер. 2020 р. URL : <https://cutt.ly/NfxTV6j> (дата звернення: 01.07.2024);

3. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів надання адміністративних послуг: наказ Мінекономіки від 12 лип. 2007 р. № 219. URL : <https://cutt.ly/6aIDrnH> (дата звернення: 01.07.2024);

4. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні : розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 квіт. 2014 р. № 333-р. URL : <https://cutt.ly/GfQwX8v> (дата звернення: 01.07.2024);

5. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : указ Президента України від 30 вер. 2019 року №722/2019. URL : <https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825> (дата звернення: 01.07.2024).

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Білоус-Осінь Т. І. Децентралізація публічної влади : навчально-методичний посібник. / Т. І. Білоус-Осінь. 2021. 50 с.;

2. Місьцеве самоврядування в системі публічного управління: методичні рекомендації для вивчення навчальної дисципліни (для здобувачів першого рівня вищої освіти зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування») / уклад. Шевченко С.О. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 51 с.

Монографії та інші наукові видання:

1. Мунько А. Ю. Децентралізація та стандартизація системи публічних послуг (на прикладі сфери охорони здоров'я). Державне управління: удосконалення та розвиток, 2020. № 8. URL : <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=1714> (дата звернення: 01.07.2024)..

2. Мунько А. Ю. Процедура дефолту органу місцевого самоврядування: досвід для України. Ефективність державного управління, 2020. Вип. 1. С. 173 – 183.

3. Мунько А. Ю. Етика в місцевому самоврядуванні: досвід просування в європейських країнах. Актуальні проблеми європейської та євроатлантичної інтеграції України : матеріали XVII регіон. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 14 трав. 2020 р.). Дніпро : ДРІДУ НАДУ. 2020. С. 266 – 269.

4. Мунько А. Ю. Муніципальні облігації як запобіжник дефолту органів місцевого самоврядування (зарубіжний досвід). Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти: матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 13 берез. 2020 р.). Дніпро : ДДУВС. С. 158 – 159.

5. Мунько А. Ю. Бюджетний профіль території в управлінні проектами розвитку. Управління проектами. Ефективне використання результатів наукових досліджень та об'єктів інтелектуальної власності: збір. наук. праць за матеріалами III Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Дніпро, 17-18 бер. 2021 р.). 2021. Дніпро: Юрсервіс. С. 187 – 191.

6. Мунько А. Ю. Делегування повноважень між органами публічної влади: новітні інструменти. Публічне адміністрування та національна безпека, 2021. №5. URL: <https://doi.org/10.25313/2617-572X-2021-5-7640>.

7. Мунько А. Ю. Управління місцевими фінансами: зарубіжний досвід для України. Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави : тези доп. X Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 27-й річниці створення Харків. нац. ун-ту внутр. справ (м. Харків, 19 лист. 2021 р). 2021. Харків : ХНУВС. С. 223 – 224.

8. Мунько А. Ю. Актуалізація управління змінами та інноваціями в процесах розвитку територіальних громад. Інноваційні інструменти забезпечення інвестиційного та інфраструктурного розвитку територій та громад: матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. уч. (м. Дніпро, 04 берез. 2022 р.). 2022. Дніпро : НТУ «Дніпровська політехніка». С. 156 – 157.

9. Мунько А. Ю. Політика фінансової безпеки територіальних громад: розробка, реалізація, оцінювання. Таврійський науковий вісник, 2022. № 1. С. 66 – 72.

10. Мунько А. Ю. Фінансова безпека територіальних громад: генеза та розвиток теоретичної бази. Таврійський науковий вісник. Серія: Публічне управління та адміністрування, 2022. № 4. С. 47-57. URL : <https://doi.org/10.32851/tnv-pub.2022.4.6>.

11. Мунько А. Ю., Бондаренко А. Є. Розвиток компетенцій щодо управління місцевими бюджетами в умовах змін (досвід м. Хмельницького). Теорія та практика публічної служби : матеріали наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 25 вер. 2020 р.). 2020. Дніпро : ДРІДУ НАДУ. С. 56 – 58.

12. Мунько А. Ю., Крушельницька Т. А. Методологічні основи дослідження системи місцевих фінансів в умовах децентралізації влади в Україні. *Visegrad Journal on Human Rights*, 2019. № 3, Part 1. С. 146 – 151.

13. Мунько А. Ю., Хохба О. Т. Суспільна угода як основа взаємодії органів публічної влади та громадськості в Україні: інтергація європейських цінностей. Публічне управління та митне адміністрування, Спецвипуск, присвячений євроінтеграційній тематиці, 2022. С. 87 – 92.

14. Трещов М. М., Мунько А. Ю. Забезпечення гнучкості державного фінансування проєктів розвитку територій. Інноваційні інструменти забезпечення інвестиційного та інфраструктурного розвитку об'єднаних територіальних громад : матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. уч. (м. Дніпро, 27 листоп. 2020 р.). 2020. Дніпро : ДРІДУ НАДУ. С. 281 – 282.

15. Шевченко С. О., Мунько А. Ю. Від державного до публічного управління: трансформаційний фокус професійної підготовки. Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління, 2021. № 3 (15). С. 237 – 248.

Інформаційні ресурси:

1. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>;
2. Децентралізація влади в Україні. URL: <https://decentralization.gov.ua>;
3. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>;
4. Міністерство економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua>;
5. Міністерство розвитку громад та територій України. URL: <https://www.minregion.gov.ua>;

6. Міністерство фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua>;

7. Національне агенство з питань державної служби України. URL: <http://www.nads.gov.ua>;

8. Президент України. URL: <http://www.prezident.gov.ua>.

**Завідувач кафедри
адміністративно-правових дисциплін
та публічного управління**

Ірина ДЗІЮБА

